

การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตนิเวศเกษตร
ต่าง ๆ ของจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย และลำพูน

(พ.ศ. 2531 – พ.ศ. 2543)

ชาญชัย แสงชโยสวัสดิ์, เมธี เอกะสิงห์, วรวิรุภรณ์ วีระจิตต์ และสมจินต์ วานิชเสถียร

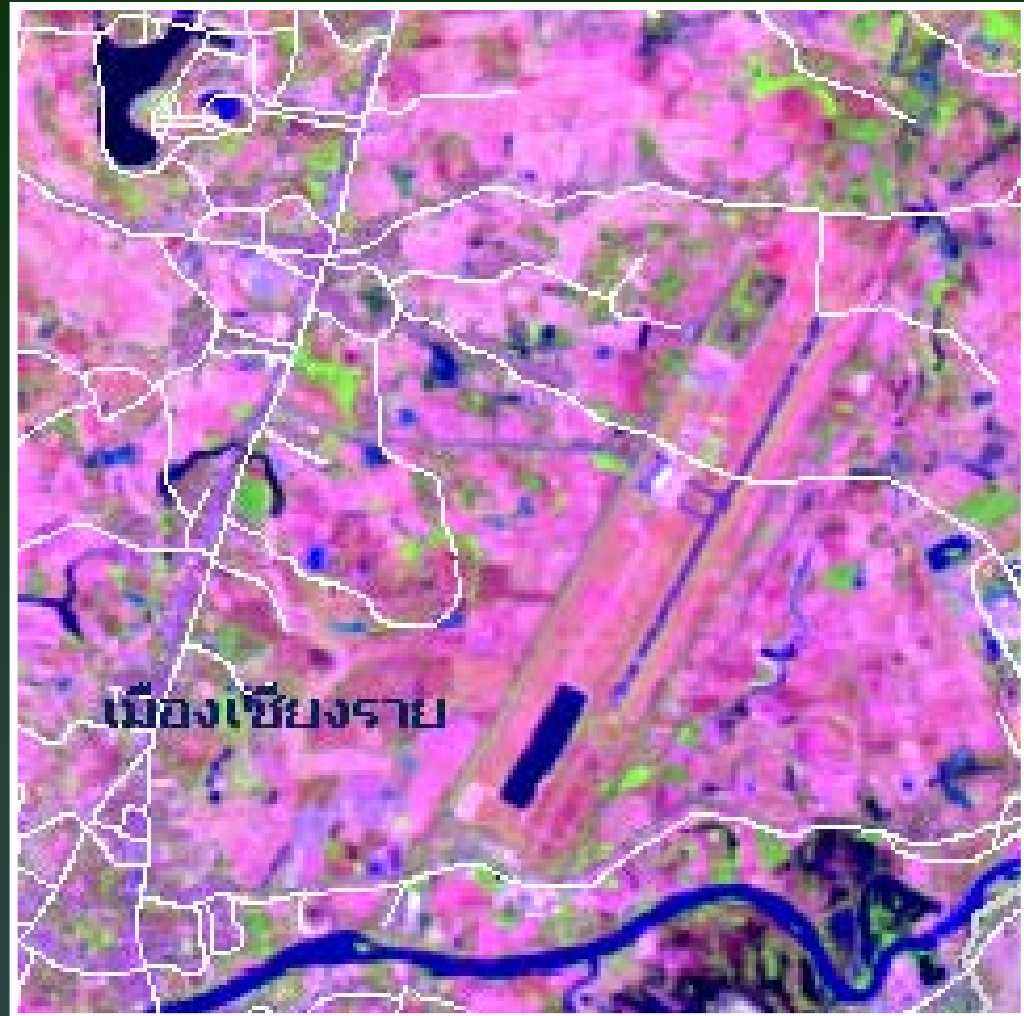
ความสำคัญ

- ชี้ให้เห็นถึงแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตนิเวศเกษตรต่าง ๆ
- สนับสนุนการวางแผนการใช้ที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพ

2531

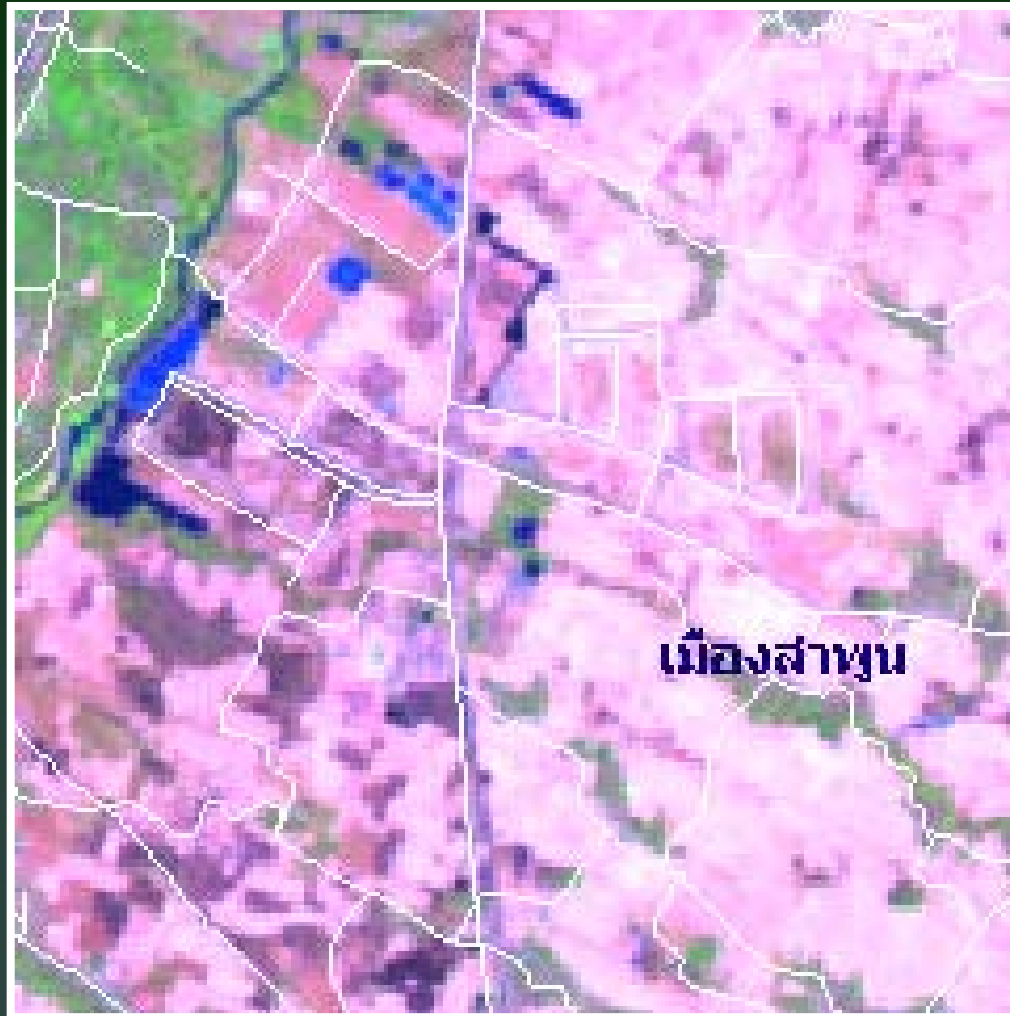

2543

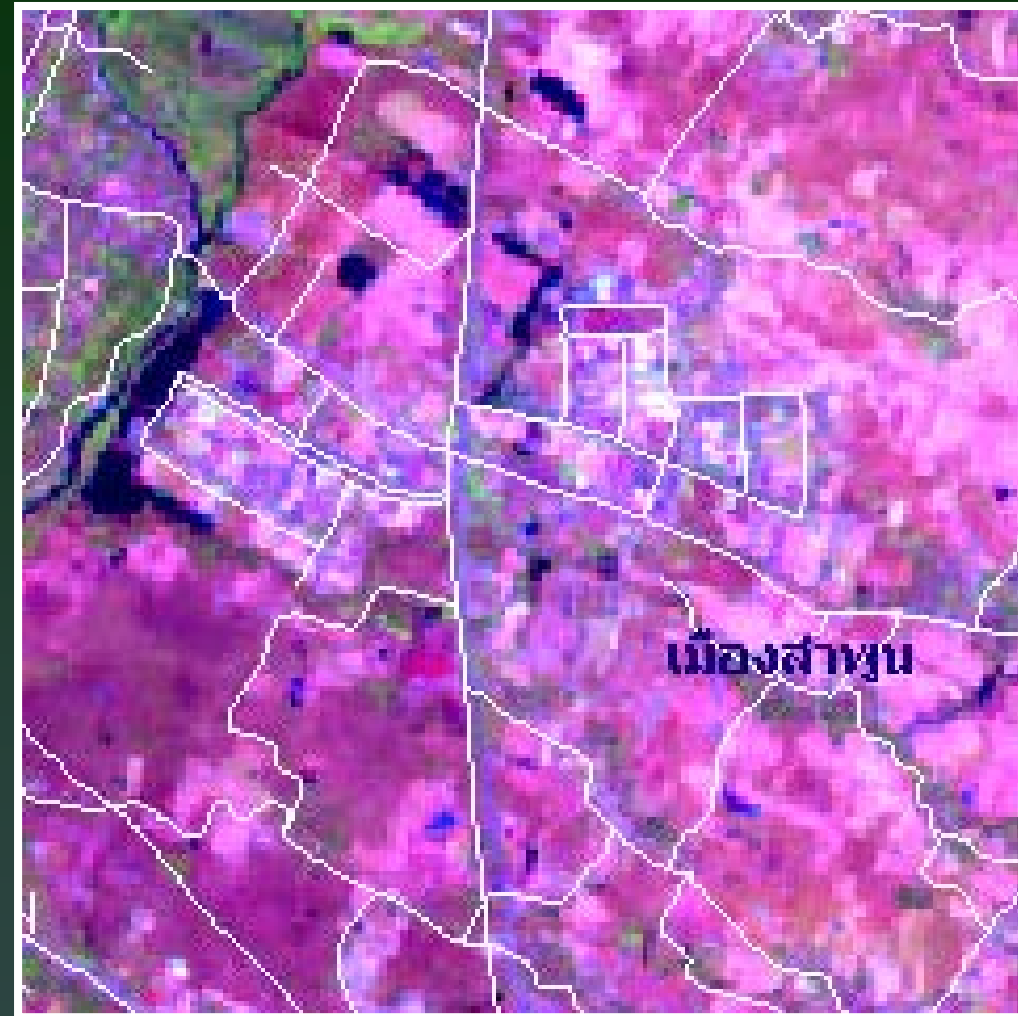

การก่อสร้างสนามบินนานาชาติ จ.เชียงราย บนพื้นที่นาข้าว

2531

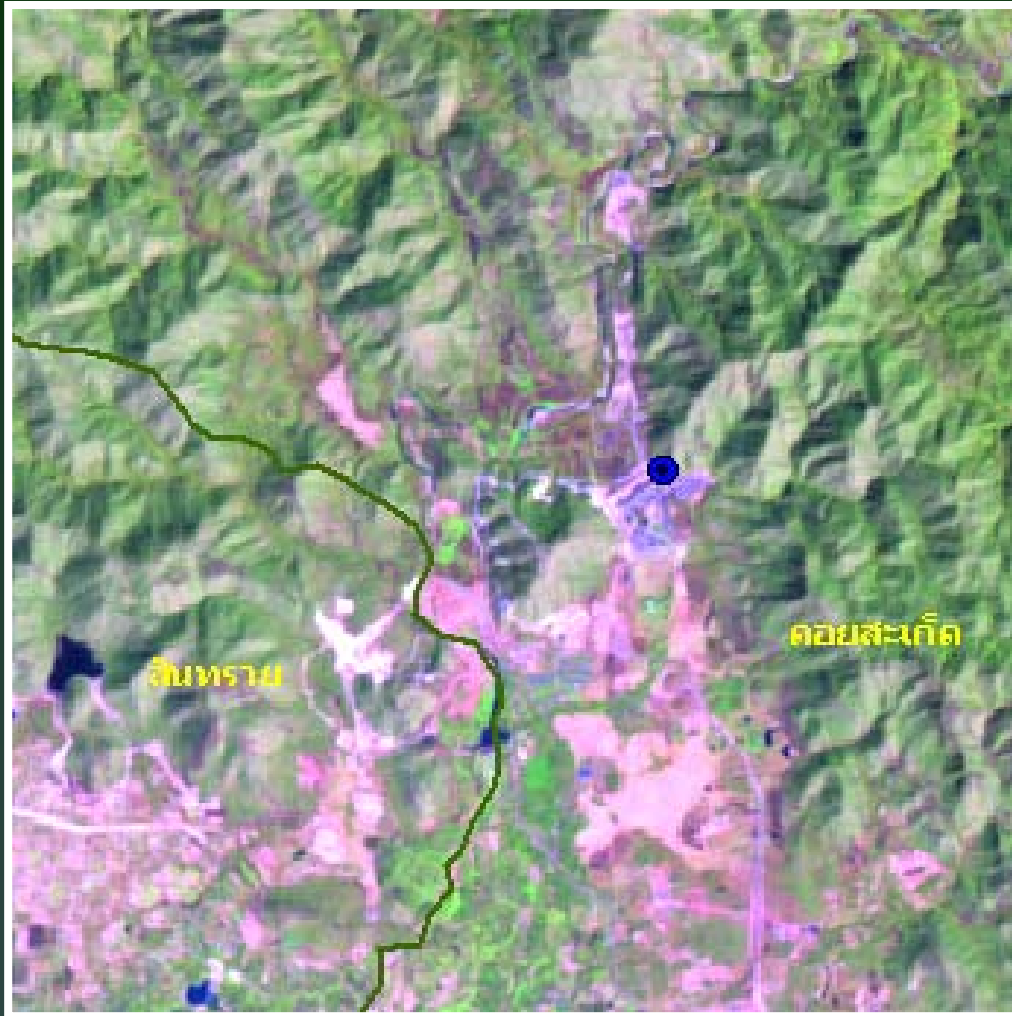

2543

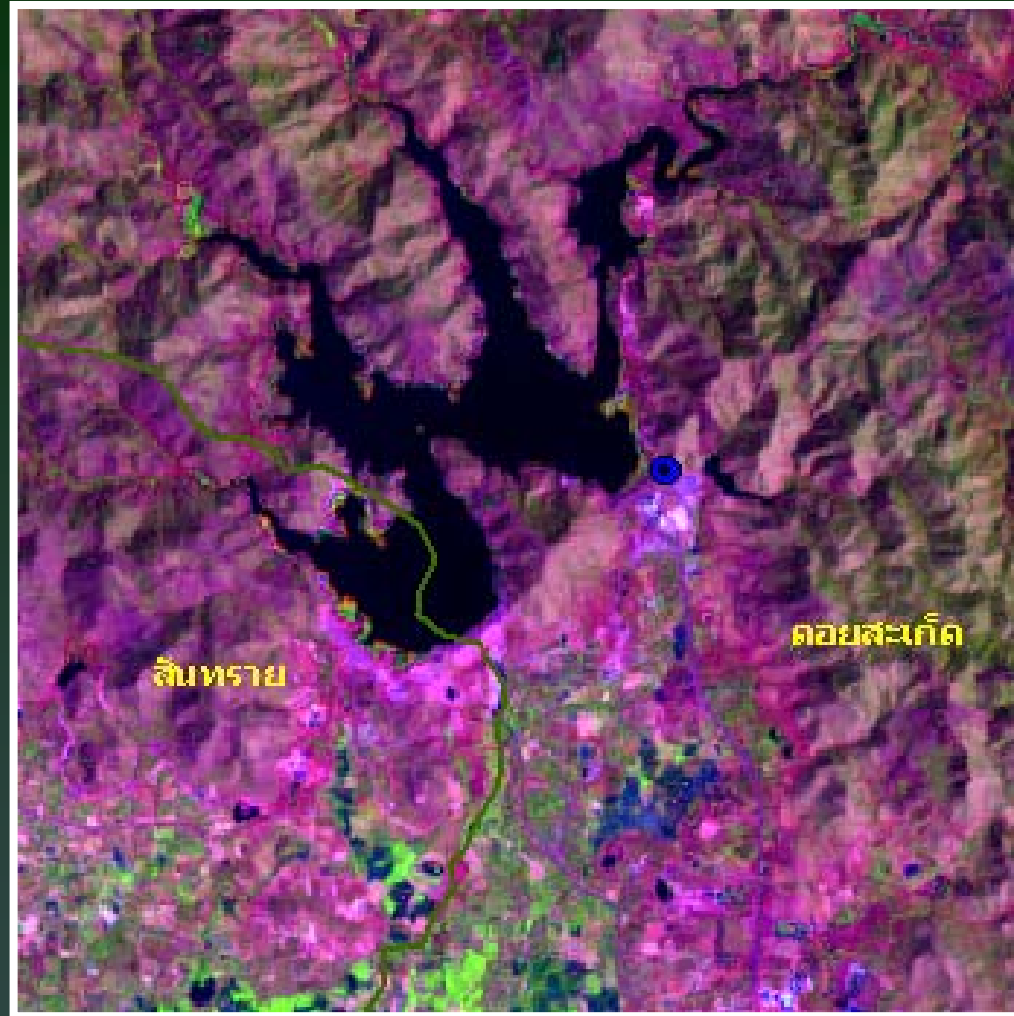

พื้นที่ที่มีการขยายขอบเขตพื้นที่อุตสาหกรรมสู่พื้นที่เกษตร

2531

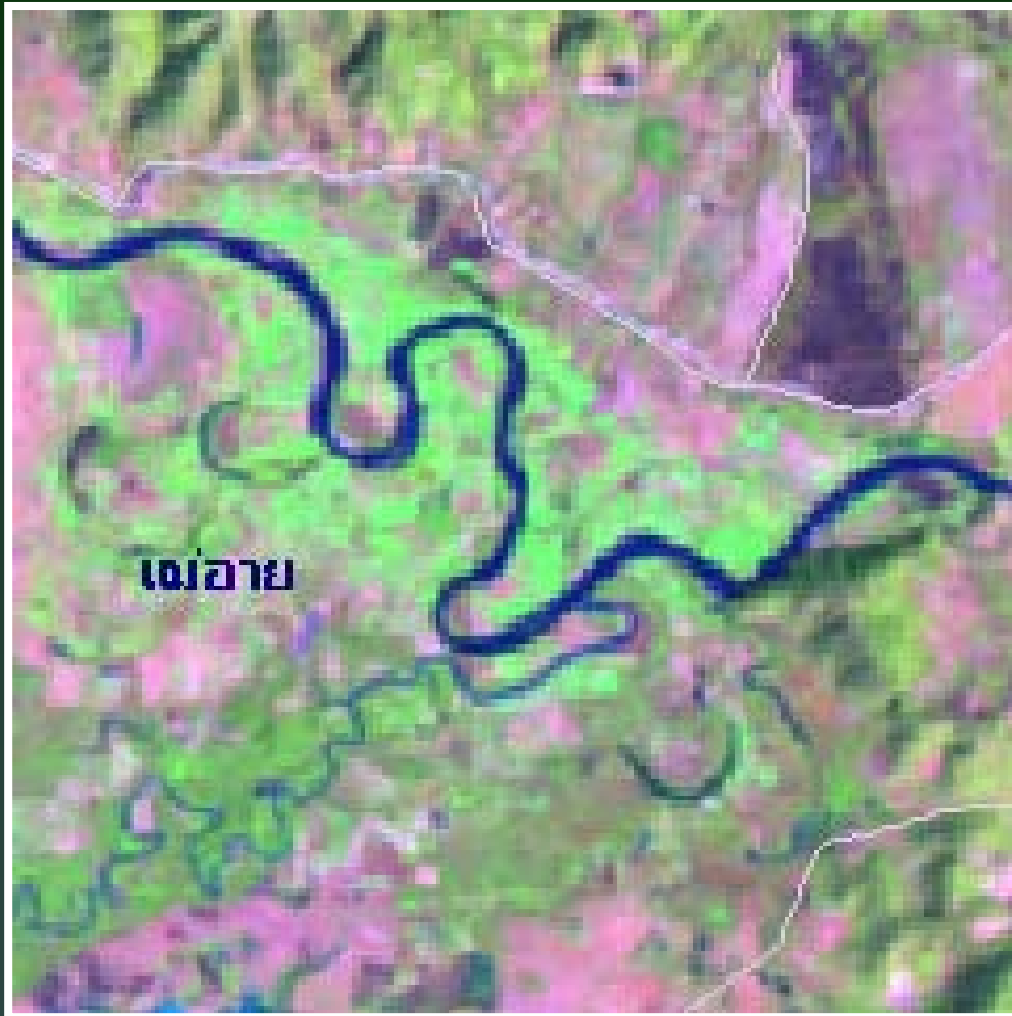

2543

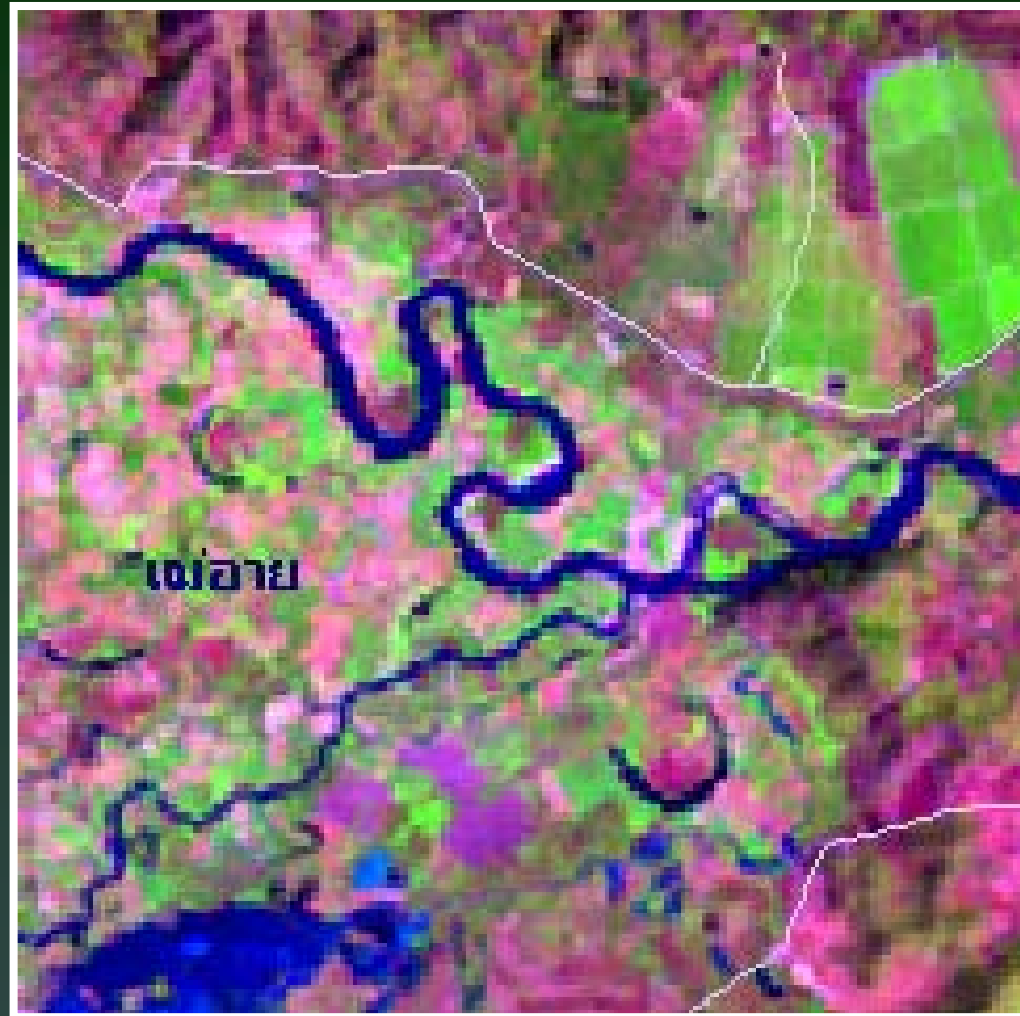

การสร้างเขื่อนแม่กวงในพื้นที่อำเภอตอยสะแกต จังหวัดเชียงใหม่

2531

2543

การเปลี่ยนแปลงเส้นทางน้ำของแม่น้ำกก
ในเขต อ.แม่ฮาย จ.เชียงใหม่

2531

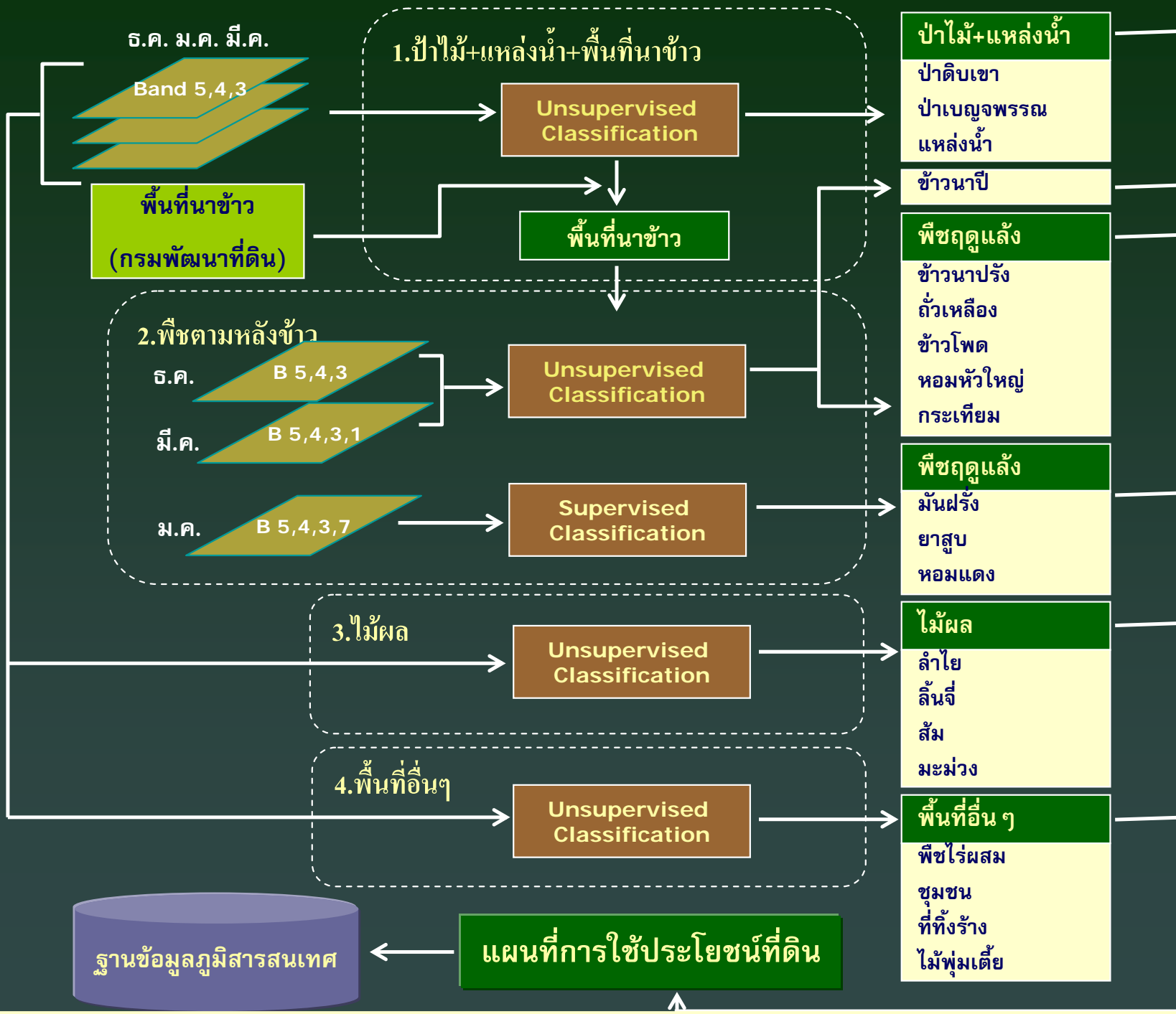

2543

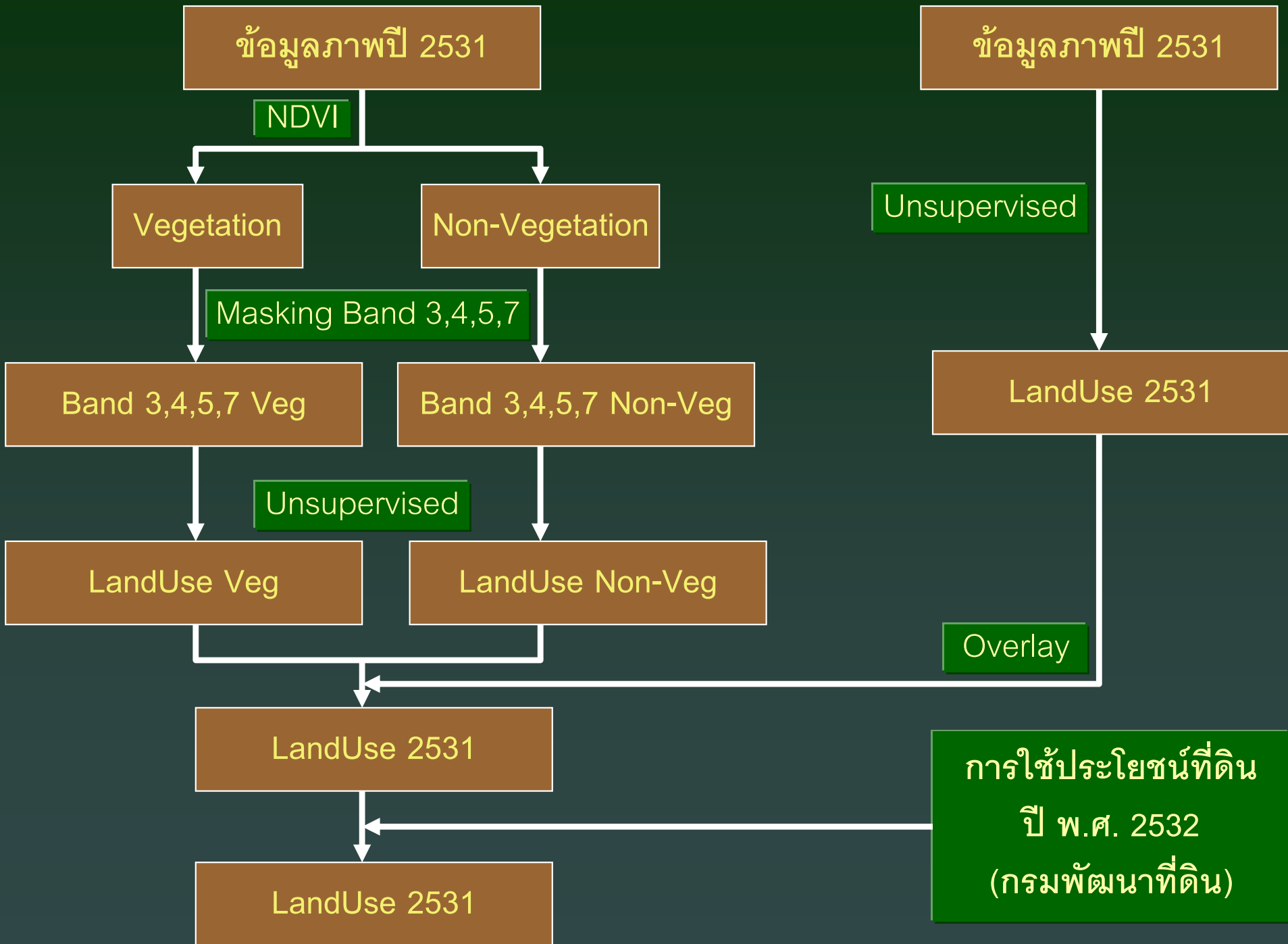
การเปลี่ยนแปลงพื้นที่จากนาข้าวเป็นพื้นที่ปลูกลำไย
ในแอ่งเชียงใหม่-ลำพูน

แนวทางการพัฒนาข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดินปี 2543

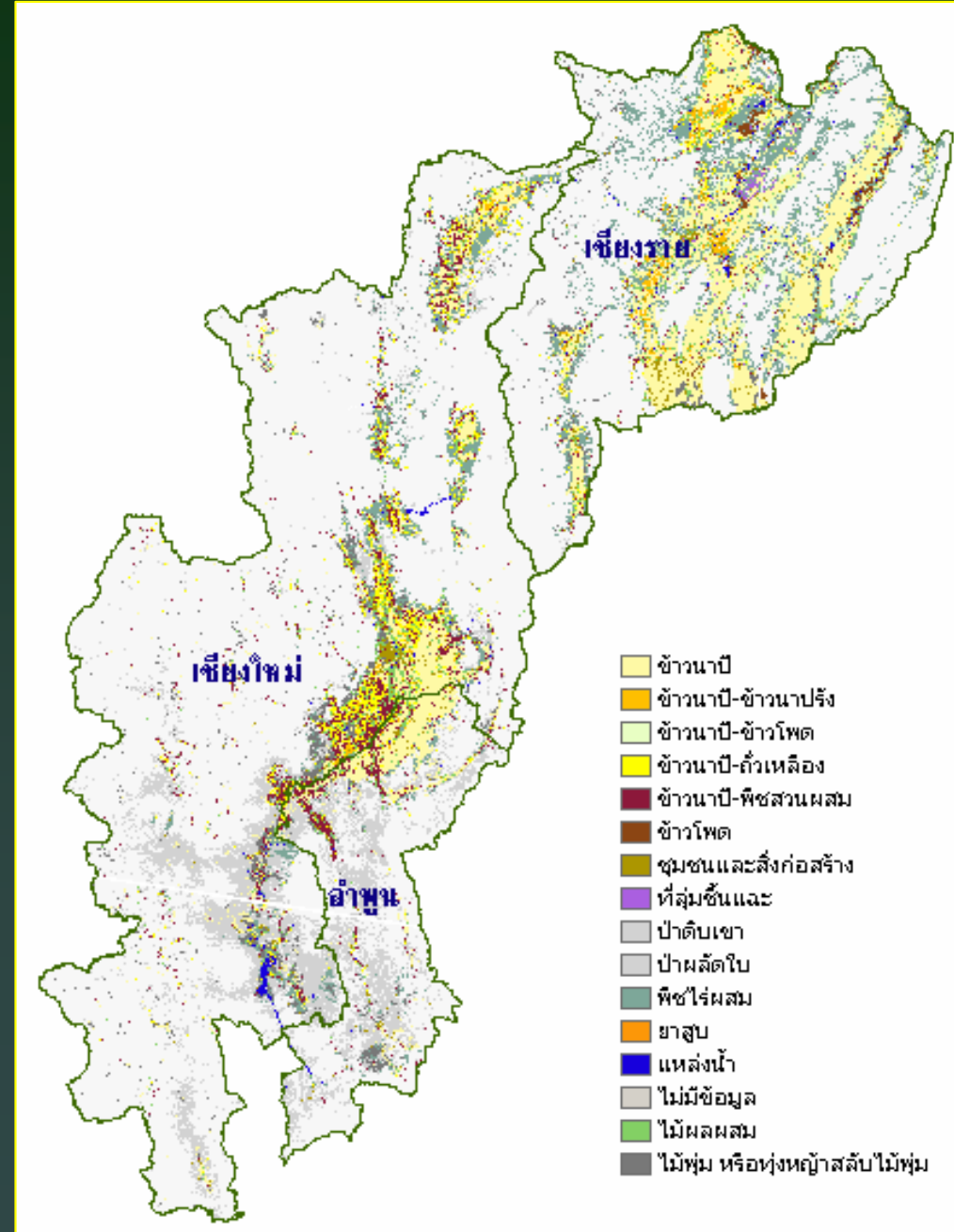
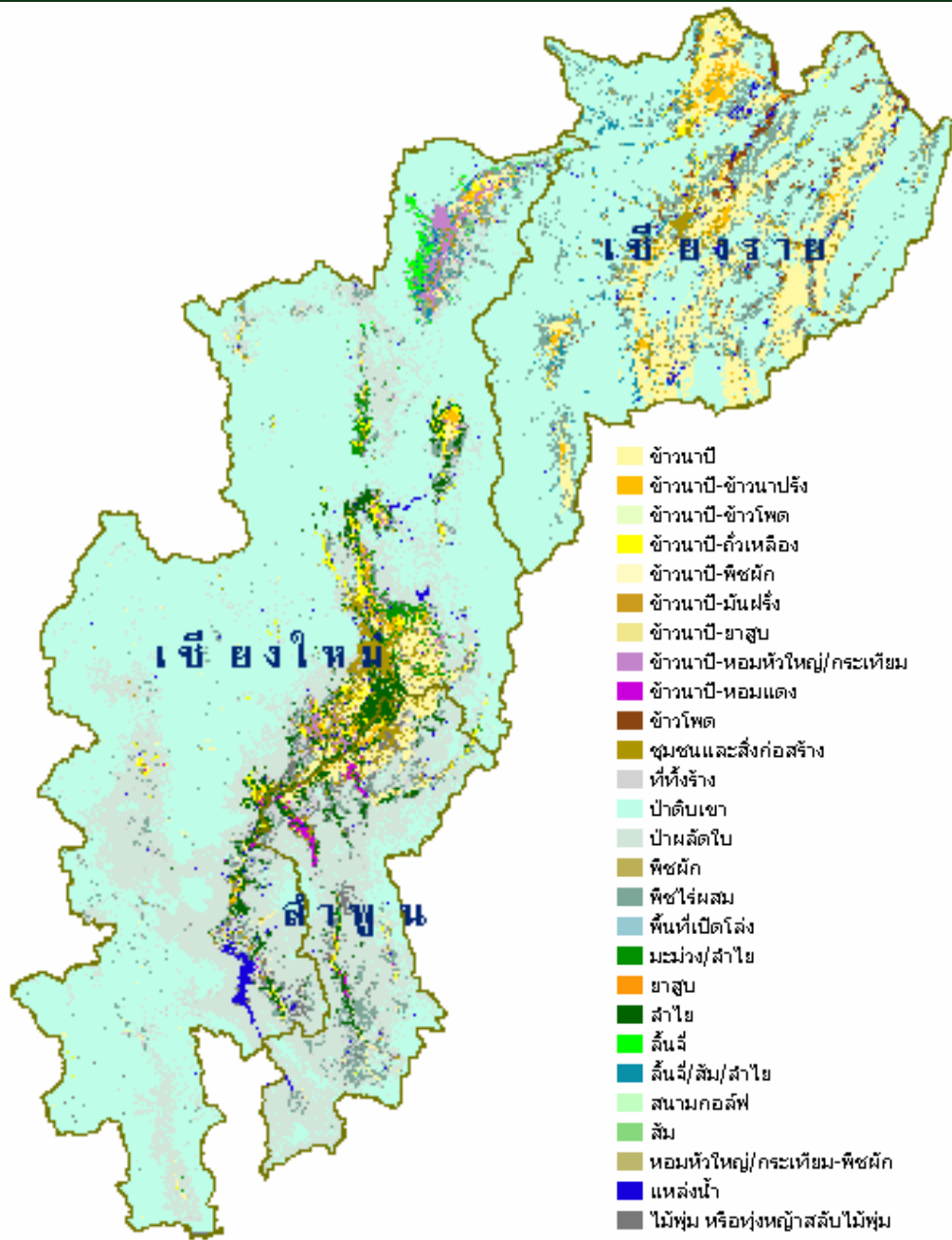
แนวทางการพัฒนาข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดินปี 2531

ข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ปี พ.ศ. 2543

ปี พ.ศ. 2531

กลุ่มพืชสำหรับการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลง ฯ

- นาข้าว
- ไม้ผลผสม
- พืชไร่ผสม
- ไม้พุ่มหรือทุ่งหญ้า
- ชุมชนสิ่งก่อสร้าง
- ที่ทิ้งร้าง
- ป่าไม้
- แหล่งน้ำ

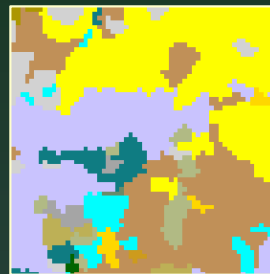
การสร้างแผนที่การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน

แผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดิน ปี 2531

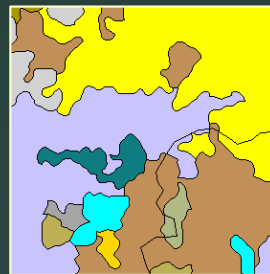
แผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดิน ปี 2543

overlay

แผนที่การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน
ปี 2531 - 2543

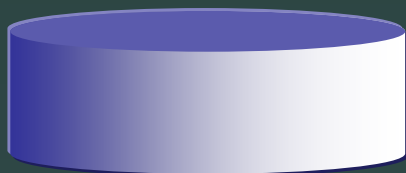

raster

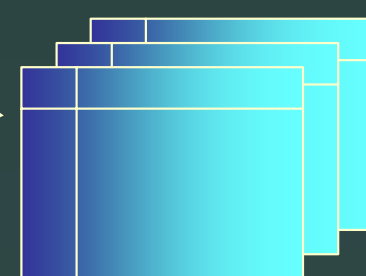

Vector

ฐานข้อมูลภูมิสารสนเทศ

ตารางอรรถาธิบาย

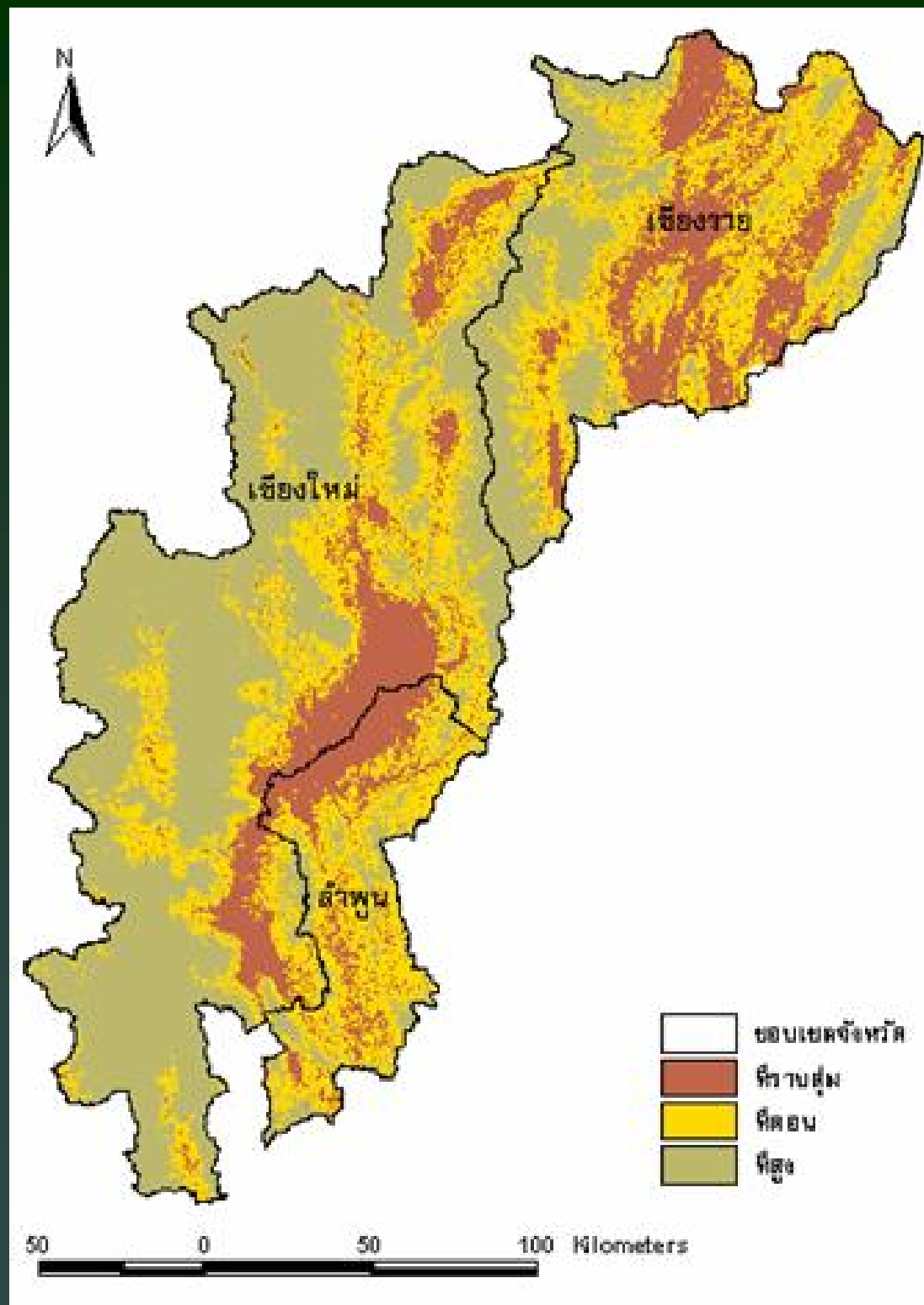

การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินระหว่างปี พ.ศ. 2531 - 2543

ประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน	พื้นที่ (ไร่) ปี 2531	พื้นที่ (ไร่) ปี 2543	พื้นที่เปลี่ยนแปลง (ไร่)	ร้อยละการเปลี่ยนแปลง
นาข้าว	3,127,091	2,233,591	-893,500	-28.57
ไม้ผลผสม	279,026	678,595	399,569	143.20
พืชไร่ผสม	1,484,469	1,463,967	-20,502	-1.38
ไม้พุ่มหรือทุ่งหญ้า	361,634	109,474	-252,160	-69.73
ชุมชนและสิ่งก่อสร้าง	229,261	505,690	276,429	120.57
ที่ทิ้งร้าง	16,045	221,341	205,296	1279.50
ป่าไม้	18,260,062	18,449,649	189,587	1.04
แหล่งน้ำ	72,319	167,600	95,281	131.75

เขตนิเวศเกษตร

ความสูง	ความลาดชัน	พื้นที่
< 310	→	ที่ราบ
310-750	0 - 2 →	ที่ราบ
	2 - 25 →	ที่ดอน
	> 25 →	ที่สูง
> 750	→	ที่สูง

การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินบนพื้นที่ราบลุ่ม

ปี พ.ศ. 2543

		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	รวม
ปี พ. ศ. 2 5 3 1	A นาข้าว	1,828,793	237,495	221,178	38,663	167,905	28,546	49,103	24,667	22,760	671	2,619,781
	B ไม้ผลผสม	38,267	108,014	11,742	268	42,748	785	12,665	3,958	798	64	219,309
	C พืชไร่ผสม	46,969	74,499	217,936	12,827	13,862	23,741	114,351	15,411	30,224	1,214	551,035
	D ไม้พุ่ม/ทุ่งหญ้า	11,559	35,683	42,927	27,676	21,079	36,754	17,678	10,706	19	-	204,080
	E ชุมชน/สิ่งก่อสร้าง	5,190	9,474	681	389	177,420	719	1,059	1,837	141	-	196,909
	F ที่ทิ้งร้าง	1,515	25	4,633	30	215	-	889	645	24	-	7,975
	G ป่าไม้	15,437	31,587	111,530	6,221	10,218	52,922	672,303	12,836	1,461	61	914,577
	H แหล่งน้ำ	2,324	1,239	3,021	113	226	187	778	48,895	1,761	83	58,627
	I ข้าวโพด	10,262	1,246	25,703	3,923	750	-	8,822	5,021	7,392	1,063	64,182
	J ยาสูบ	3,524	236	541	-	1,055	-	47	197	1,986	899	8,485
TOTAL		1,963,839	499,497	639,890	90,109	435,477	143,655	877,695	124,175	66,568	4,055	4,844,961

การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินบนพื้นที่ดอน

ปี พ.ศ. 2543

		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	รวม
ปี พ. ศ. 25 31	A นาข้าว	210,959	34,378	118,117	3,619	14,449	5,768	71,985	4,408	6,884	240	470,807
	B ไม้ผลผสม	4,894	20,722	4,717	59	6,194	197	16,773	530	233	42	54,361
	C พืชไร่ผสม	19,208	63,856	278,552	5,102	8,447	16,205	360,732	7,974	16,866	400	777,341
	D ไม้พุ่ม/ทุ่งหญ้า	3,910	12,458	35,636	6,127	5,977	6,368	40,701	1,354	37	-	112,568
	E ชุมชน/สิ่งก่อสร้าง	695	2,186	443	384	26,306	334	839	559	59	-	31,803
	F ที่ทิ้งร้าง	758	16	5,121	102	218	-	1,763	73	3	-	8,054
	G ป่าไม้	9,429	32,763	191,030	3,005	5,650	31,920	6,015,857	16,818	9,554	27	6,316,054
	H แหล่งน้ำ	406	62	1,090	12	62	41	667	13,055	1,092	34	16,520
	I ข้าวโพด	2,255	596	8,362	450	195	-	4,430	1,177	2,738	205	20,408
	J ยาสูบ	104	1	38	-	9	-	62	26	297	264	800
TOTAL		252,616	167,037	643,105	18,862	67,506	60,833	6,513,810	45,973	37,762	1,212	7,808,715

การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินบนพื้นที่สูง

ปี พ.ศ. 2543

		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	รวม
ปี พ. ศ. 25 31	A นาข้าว	15,912	71	5,276	-	116	581	15,965	146	7	-	38,075
	B ไม้ผลผสม	31	175	153	-	35	89	5,000	5	1	-	5,489
	C พืชไร่ผสม	246	2,020	10,561	1	480	614	51,709	156	291	-	66,077
	D ไม้พุ่ม/ทุ่งหญ้า	781	690	8,364	1	466	1,290	33,387	113	-	-	45,093
	E ชุมชน/สิ่งก่อสร้าง	-	-	23	1	386	119	70	2	-	-	600
	F ที่ทิ้งร้าง	1	-	10	-	-	-	4	-	-	-	14
	G ป่าไม้	992	5,482	51,654	287	637	7,262	10,946,489	2,954	1,511	-	11,017,267
	H แหล่งน้ำ	11	-	19	-	-	1	25	476	3	-	534
	I ข้าวโพด	-	-	10	-	-	-	11	3	1	-	24
	J ยาสูบ	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	3
TOTAL		17,974	8,438	76,068	290	2,120	9,956	11,052,662	3,855	1,814	-	11,173,176

สรุป

ที่ราบลุ่ม	ที่ดอน	ที่สูง
<p>พื้นที่นาข้าวลดลง</p> <ul style="list-style-type: none">- ไม้ผลผสม- พืชไร่ผสม- ชุมชนสิ่งก่อสร้าง <p>ป่าไม้ลดลง</p> <ul style="list-style-type: none">- พืชไร่ผสม <p>ไม้ผลผสมเพิ่มขึ้น</p> <ul style="list-style-type: none">- นาข้าว- พืชไร่ผสม	<p>พืชไร่ผสมลดลง</p> <ul style="list-style-type: none">- ป่าไม้- นาข้าว- ไม้ผล	<p>พืชไร่หมุนเวียน</p>